
purgatórium VI.

PINTÉR LAJOS

Hatodik elbeszélés,

amelyben dr. Klemm osztályorvos mindenáron kiváló képességeket igyekszik felfedezni Böller Gézában, továbbá a poéta öngyilkos lesz, mi- nekutána feltámad a klinikai halálból

Dr. Klemm osztályorvos, pillanatnyilag klinikaügyeletes, a központi kezelőből az E-osztály garzonfolyosójáig vezető s talán száz méternél is hosszabb utat reménykedések és kételyek között tette meg. A docensi ki- nevezést már a zsebében érezte, hiszen az osztályon több hónapja immár a docensi munkakört töltötte be, a felettes szervek legnagyobb megelé- gedésére. Mi több, közvetlen beosztottjai máris Docens úrnak titulálták, sőt ennek nyomán az ápoltak egy része is, és dr. Klemm bármennyire is kitágította a fülét, a megszólításokban nyomát sem fedezhette fel stré- beri dörgölődzésnek vagy netalán gúnynak. A teljes igazság kedvéért azonban nem hallgathatjuk el, hogy dr. Klemm egy fokkal magasabbra tört: a professzori titulusra, és ambíciói megvalósulásának zálogát A Lombroso-elmélet a gyakorlat tűzpróbáin című, készülő vaskos értekezé- sében látta. S miután Lombroso a kiváló egyéneknél kivétel nélkül ki- mutatható pszichiátriai kórokra esküdött, dr. Klemm úgy fogalmazott, hogy következésképpen az abnormitás előfeltétele a zsenialitásnak. Az utóbbi négy évben gondosan kiválogatott kóresetei, bár egyelőre zömmel az asztalfiókban, ékesen támogatták ezt a tetszetős elméletet. Dr. Klemm tehát, mint már ecseteltük, vérmes reményeket fűzött feltételes reflexű idegi hasmenéses páciensének valamiféle kiválóságához. Hús-egynéhány évi klinikai tapasztalatai kiköszörülték elméjét arra, hogy az eléje ke- rülő páciensről egyetlen átható pillantás, röpke szóváltás után **csalhatat-** lanul feltérképezze a kóresetet, ám türelmetlenségében most megpróbál- kozott a fordított módszerrel, nevezetesen Böller Géza dossziéja alapján

felrajzolni magának az egyedet, akit még sohasem látott. Élénk, nyugtalan szemek, keskeny, csontos arc, vértelen, vékony ajkak, akaratos áll, és ehhez az antropológiai kompozícióhoz megfelelő szikár, inas testalkat.

Szakasztott, ahogy elképzeltem! — nyugtázta elégedetten Böller Géza szobájába lépve. Böller Géza valóban majdnem tökéletesen megfelelt az előlegezett leírásnak; egyetlen részlet, az akaratos áll hiányzott. Böller Géza állá csapott volt, ami akaratgyengeségre és puhányságra utalt, és arcának ez az egyetlen részlete visszahatott a teljes összképre, méghozzá rombolóan hatott vissza: dr. Klemm maga is megdöbbenően konstataulta, hogy ezek a nyugtalan, élénk szemek csak akaratos áll tartozéka-ként volnának érdeklődőek, a minden meglévőt kétellyel és felülvizsgálási szándékkal fogadóknak, ám a csapott áll fölött inkább riadtságot tükröztek. S hasonlóképpen a vértelen ajkak is csak erőszakos áll fölött jeleznének elszántságot, kegyetlenséget és kitartást; meglévő kontextusukban azonban a félszesség, a bizonytalanság, a lelki szárazság érzetét keltették.

Dr. Klemm, az antropológiát a tudomány és a kuruzslás kiszámíthatatlan frigyének tartva, csak pillanatra időzött Böller Géza arcvonásainál, annál is inkább, mivel figyelmét egyszerre a páciens tevékenysége vonta magára. Böller Géza e percben ugyanis azzal foglalatostkodott, hogy diológust folytatott önmagával. — Nem toltál ki velem! — kiáltotta. — Megvan a kezem! Megvan!

— Persze, hogy megvan — mosolygott dr. Klemm, és feloldozta a fiút, majd kezét nyújtotta. — Klemm bácsi vagyok. Legyünk jó barátok.

Böller Géza még nem ismerhette az intézeti hierarchiát, s naivitásában azt hitte, az a legrangosabb, aki a leghangosabb, s nem tudva, joga van-e ennek a halk szavú, fehér köpenyes, biliárdgolyófejű, kefebajszú bácsinak feloldozni őt, karját továbbra is eredeti helyzetébe fonva azt kérdezte:

— Bocsánat, de milyen jagon?

— Kérem? — ütődött meg dr. Klemm.

— Szeretném tudni, kihez van szerencsém és milyen jagon oldoz fel?

Dr. Klemm belátta, hogy le kell vetnie a nagyobb vallatási eredményekkel kecsegtető inkognitóját, bemutatkozott hát:

— Az osztály vezetőorvosa vagyok. Dr. Klemm — és rámutatott a felső zsebe szegélyén húzódó sebtapaszra irt névjegyére.

Böller Géza ajkán merőben váratlan mondat hangzott el:

— Azt bárki mondhatja magáról.

Dr. Klemm megütődött. Nem a bizalmatlanságon ütődött meg, azt ő maga már eleve bekalkulálta, hanem most hirtelen az ötlött az eszébe: előfordult-e már a világtörténelem során, hogy egy tábornok leszólít egy ismeretlen sorkatonát, mire a közlegény kijelenti, hogy ő még nem tanulta a rangokat, így fogalma sincs róla, kivel van dolga, igazolja magát a tábornok úr, ha tudja... és a tábornok úr nem tudta igazolni magát...

Ugyanaz az eset, gondolta dr. Klemm, mint amikor egyetemi hallgató korában a legbőszebb tanulás közben rányitott a háziasszony: „Elhanyaghatná a havat, fiatalember, látom, hogy éppen nem csinál semmit.” Ahhoz, hogy az ember a pszichiátria professzora legyen, szögezte le dr. Klemm, nem gyengeelméjű ápoltak kellene, hanem szaktársi közegek, amelyek méltányolni képesek a titulusokat.

Mindazonáltal nem látott más kiutat, mint hogy szabályosan igazolja magát. A 159-es előtt ebben a pillanatban csoszogott el a buddhista szerzetesre emlékeztető aggastyán. — Barátom! — kiáltott utána dr. Klemm. Az ápolt megtorpant, bedugta együgyű vigyorát Böller Géza félhomályba borult cellájába. — Szervusz, öreg csatár! — ujjongott fel a következő percben, s mindkét karját kitérte dr. Klemm felé. — Hát te hogy kerülsz ide?

Dr. Klemm felkattintotta a villanyt, mire az aggastyán hátrálni kezdett. — Megbocsáss, összetévesztettek.

— Ki vagyok én, Szollár?! — mordult rá dr. Klemm parancsnoki hangon.

— Te egy rossz fiú vagy! — jelentette ki az öreg, és kisomfordált.

Dr. Klemm tanácstalanul nézett Böller Gézára, majd a halkán betett ajtóra. — Viccelődik a tata! — mondta erőltetett kedéllyel, majd tárgyilagos hangra váltott. — Nézze, fiatalember — és zsebéből néhány kitöltetlen, ám lebélyezett receptlapot kotort elő. — Olvassa csak. Dr. Klemm Egon neuropszichiáter, osztályvezető orvos. Most tessék a személyazonosságim.

— Valóban — nyújtotta vissza Böller Géza előbb a papirokat, majd az igazolványt. — Bár kétlem, hogy egy szigorú hivatalos közeg elfogadná ezt a személyazonosságim.

— Úgy találja?

— Nem kell hozzá nagy megfigyelőképesség. Itt a képen nincs bajusz, haj ellenben van. Viszont a maga élő képén, már megbocsásson, bajusz van, ám haj...

Dr. Klemm feje búbjáról a haj akkor kezdett átvándorolni az orra alá, amikor megkapta osztályorvosi kinevezését. Úgy tartotta, új munkaköréhez és rezidenciájához, a tekintély nyomatékossága céljából új, bajszos külső is szükségeltetik. Dr. Klemm egyébiránt is sokat foglalkozott a saját arcképével. Évekkel ezelőtt otthon, a családi archívum rendezetése közben lerukkant egy nyolc-tíz éve elraktározott filmre: a felvétele a legelőnyösebb arcképének a negatívja volt. Nyomban csináltatott két tucat levelezőlap nagyságú fényképet az utókor, pontosabban az eljövendő orvostani lexikonok, enciklopédiák, tankönyvek számára. Az élet és az arckifejezés mulandó, ám a megörökített pillanat s a tudomány örök, vélekedett dr. Klemm. Sajnálta is e percben, hogy nem élnek két évtizeddel később: akkor aztán dölyfösen mondhatná ennek a köztöködő hasmenésesnek: „Űsse csak fel az Orvostani világenciklopédia hetedik kötetét, a K-betűnél!”

De Böller Gézát, úgy látszik, kielégítették a bemutatott okmányok is, mert a papírok után a kezét is odanyújtotta:

— Böller Géza vagyok, részemről a szerencse. Ha valóban őszintén gondolja, szívesen lennék a barátja.

Dr. Klemm belesapott a nyújtott tenyérbe. Böller Géza eltűnődött.

— Mondja, honnan veszi a bátorságot, hogy így, első látásra, feloldoz? Es ha mégis dühöngő vagyok?

Dr. Klemm sietve megkapaszkodott a nyújtott fogódzóban.

— Első látásra? Megbocsásson, az az érzésem, hogy mi valahonnan már ismerjük egymást. (Ezt a nőikkel szemben elnyúhatetlen ismerkedési módot előszeretettel alkalmazta ápoltjaival.)

— Meglehet — mondta Böller Géza. — Bár az ismertség aligha lehet kölcsönös.

— Ezen mit ért, barátom?

Közben halkan nyílt az ajtó, s nesztelenül besurrant a konyhalány a vacsorával. Fenekével nyomta be az ajtót, úgy is farolt be a szobába, s amikor hirtelen megfordulva szemben találta magát a két férfival, megdöbbenésében rakott tálcaját a padlóra pottyantotta.

— Jesszusom! — sikongott, és nem lehetett tudni, mi taglózta le jobban: a Böller Géza szabad keze, az osztályorvos jelenléte, vagy a tény, hogy kiborított egy komplett vacsorát, összetörte az edényeket, s egyben telerandította a szobát.

Elsőnek Böller Géza tért magához.

— Ne vegye a szívére — mondta jóságosan. — Ha alaposabban meggondolom, valójában nem is vagyok éhes.

— Nem, nem! — tiltakozott a konyhalány. — Azonnal hozok másik adagot, tessék szíves türelemmel lenni... tessék szíves elnézéssel lenni... Hozom, azonnal hozom.

Böller Géza dr. Klemm felé fordult:

— Ha már így vagyunk, legyen a vendégem. Kisasszony, akkor már két adagot hozzon.

Ügyetlenségének nagylelkű megbocsátása vakmerővé tette a perccel előbb még alázatos konyhalányt.

— Mit képzeli! Nem vagyunk kocsmában!

— Na, menjen, menjen — mondta dr. Klemm, s miután kettesben maradtak, újra azt kérdezte:

— Mit ért azon, hogy az ismeretségünk nem lehet kölcsönös?

— A páciens, ugyebár nem ismerheti valamennyi kezelőjét. Néhány nap alatt nem jegyezhet meg minden fehérvörösvért, aki vért vesz tőle, tüt döf a fenekébe, kérdéseket intéz hozzá, lázmérőt dug a hóna alá, pirulákat a szájába. Az ápolat különben is leköti a maga nyavalyája, az ápolat többnyire letargikus és nyugtatókkal elkábított. De ugyanakkor egy osztályvezető orvosnak ismernie kell minden ápolóját.

Ez művészlélek, gyúrta le dr. Klemmben a sértődést a felismerés, hogy ez a fickó éppúgy beszél, akár a poéta az első találkozás alkalmával. — Jegyezzék meg, tisztelt fő- és alpincérek — ordibálta annak idején a poéta 87 ezrelék alkohollal a vérkeringésében —, hogy Tarján Titusz csak egy van! Az én vagyok!

— Böller Géza — ízlelgette dr. Klemm fennhangon az először hallott nevet. — Talán az újságban találkoztam ezzel a névvel?

— Az meglehet — bólintott Böller Géza.

Nyomon vagyunk, ujjongott magában az osztályorvos, ez a korlátolt fickó valamely szűk területen kiemelkedő szellem! Mert hogy neves sportoló nem lehet, azt a fiú fizikumából rögtön leszögezte. — Igen, valóban — mondta —, hiszen gyakran találkozom a nevével a lapokban.

Böller Géza bizonytalanul válaszolt.

— Kétszer találkozhatott a doktor úr. Először, amikor anyaági nagynéném, a megboldogult Irma néni halálhírét közöltettem, majd két nap múlva, amikor megköszöntem a személyes és írásos részvétnyilvánításokat.

Dr. Klemm konokult kísérletezett tovább.

— Pedig nekem úgy rémlik, mintha már találkoztunk volna. Természetesen ennek az intézetnek a falain kívül.

— Nem emlékszem — mondta Böller Géza. — Bár meglehet, hogy a doktor úr látott engem. Esetleg a sebészet falai között?

— Sebészet? ... Talán belgyógyászatot akart mondani?

— Nem, határozottan sebészetet akartam mondani. Ide ugyan a belgyógyászatról kerültem, eléggé szégyenteljes körülmények között, ám azt megelőzően hosszú ideig hivatásos beteglátogató voltam a sebészetben.

— Professzionális beteglátogató? — hüledezett dr. Klemm.

— Nem profi, doktor úr. Hivatásos.

— Tehát mégis fizetett?

— Félreértett a doktor úr. Bár meglehet, hogy a hivatásos kifejezés kissé kifacamadott a közhasználatban. Amikor hivatásos beteglátogatót mondok, én azt értem rajta, hogy elhivatottságot éreztem látogatni a betegeket.

— Vigasztalni és örömet szerezni?

— Igen. Pontosan.

— A szegény szenvedőknek?

Böller Géza eltöprengett.

— Akkoriban nekem is úgy tűnt. Ma már világosan látom: nem nekik, elsősorban magamnak kerestem a vigaszt meg az örömet.

— Érdekes. Azt mondja, elhivatottságot érzett ... Lekötelezne, ha elmondaná: milyen érzés ez?

— Felemelő érzés, doktor úr.

— Úgy értem, miben manifesztálódik ez az érzés? Például ellenállhatatlan belső kényszerben? ismeretlen eredetű sugallatban? vagy ...?

— Meglehet, hogy hibát követtem el, doktor úr.

— Hibát?

— Ugyanis akkoriban nem elemeztem ezt az érzést. Soha, egy pillanatra sem elemeztem. Csupán csak hallgattam rá, engedelmeskedtem, de mérlegelni, azt nem. Nem úgy, mint ezt a makacs nyavalyámat, amely miatt itt annyi gondot okozok önnek is.

— Gondot okoz? Szó sincs róla, barátom! Tehát ön tisztában van a betegségével?

— Azt nem állíthatom. Annyit mindenesetre tudok, hogy feltételes reflexről van szó, a parazsimpatikus idegek elmaradhatatlan reagálásáról mindenféle sértő zajjal szemben.

A konyhalány utóbb mégis meggondolhatta Böller Géza rendelését, mert most behozott egy tálcán két komplett vacsoraadagot, majd vödört és felmosórongyot is, ám dr. Klemm erélyesen kiparancsolta, s a lehető legnyájasabban fordult pácienséhez.

— De elsősorban is a vécéöblítő zajával szemben, nemde?

— Kérem? — nyelte le Böller Géza a szájában összegyűlt nyálát.

— Elvettem talán az étvágycát?

— Öszinte lesznek: igen.

— A vécé említésével?

— Igen. Azt hiszem.

— Megbocsásson. Nem szándékosan történt. Egy tünettel mindenesetre gazdagabbak vagyunk. Ha jól tudom, a visszataszító zajok közül elsősorban a vécékagylóra reagál ...

— Csak másod- vagy harmsorban, doktor úr. Ha a kórtörténeti sorrendhez tartjuk magunkat, elsőnek a Hanák úr hangját kell említeni.

— Ki az a Hanák?

— Most már tisztességben megőszült nyugdíjas. Hat évvel ezelőtt a főnököm volt. Először az ő hangja váltotta ki ezeket az átkos ingereket. Miért tetszik mosolyogni, doktor úr?

— Hm, több okból is. Örömmel tapasztalom például, hogy ennyire járatos az ideggyógyászatban. Ne is tiltakozzon. Aki tisztában van a paraszimpatikus idegek működésével, az azt is tudja, hogy az ideggyógyászat egyik jelszava: tisztában lenni a bajokkal máris fél gyógyulás. Mondja, és nem talált valamiféle rejtett kapcsolatot a Hanák úr hangja és a saját hasmenése között?

Már megbánta a kérdést. Ez csak újabb okoskodásra vezet, gondolta. Holott ő e pillanatban nem diagnózist akart felállítani, hanem csupán a páciens polgári kiletét megtudni. Működik a tudatalatti! — mondta magának, mint ahogyan szórakozottsága megnyilvánulását is így szokta elintézni: Működik a méz! Működik a tudatalatti, gondolta most; ez a semmire nem vezető, elodázó kérdés nem véletlenül csúszott ki a száján. Még nincs felkészülve a kiábrándulásra, halogatni kell a pillanatot, amelyben végérvényesen bebizonyosulnak balsejtelmei, nevezetesen, hogy ebben az Átlag Aladárban semmiféle kimagasló képességek nem rejteznek, s A Lombroso-elmélet a gyakorlat tűzpróbáin című kötet mégsem lesz gazdagabb az „Idegi hasmenés és zsenialitás” című fejezettel.

A falon túl a poéta lehangoltan konstataulta, hogy a 159-esben vagy abbamaradt az érdekfeszítő dialógus, vagy pedig titokban hallgatódzót gyanítva lehalkították a mondókát. A poéta ugyanis nem sokkal azután, hogy agyában megfogamzott az elmeegyérintézetben játszódó színdarab alapötlete, elrohant a rendelőbe, megmérte a vérnyomását, majd a testhőmérsékletét. A mutató mindkét kategóriában jóval a több heti átlag fölé ugrott, s a poéta lelkendezve suttopta magának: megszállt az ihlet s az alkotóláz! Egyik cigarettáról a másikra gyújtva s a vacsorát is félrelökve sebesen jegyzetelt: egymás után készítette a színpadkép vázlatait; ő lesz a darab szceno- és kosztümográfusa, esetleg még rendezője is, gondolta, s amikor felfedezte, hogy a szomszédos szobában maga az osztályorvos folytat érdekfeszítő dialógust a titokzatos gémfosóval, abbahagyta a színpadképzést, és sebtében jegyezni kezdte a párbeszédet. Örült ziccer! — mosolygott elégedetten, amikor Böller Géza igazoltatni kezdte az osztályvezető orvost. A dialógus később ellaposodott, s most éppen akkor hallgattak el, amikor újra élénkebb szférákat keztek érinteni.

Még az osztályorvos számára is hosszúnak tűnő szünet után Böller Géza így szólt:

— Helyben vagyunk, doktor úr. Ezt az összefüggést kutattam magam is jó ideig. Persze, csak utólag, az idő távlatából. És az idő távlata nem mindig hat megvilágítóan a dolgokra. Az én esetemben például az idő távlatából — hat évről van szó, doktor úr! — ma már sehogyan sem tudok visszaemlékezni, hogy amikor Hanák úr hívására legelőször éreztem ezt a furcsa ingert, a főnök idézése nem a fiziológiai szükségletem végzésében gátolta-e meg. Mert ha így történt volna, akkor sok minden világossá válna.

Dr. Klemm elképedt. Ez a fiú úgy beszél, mint aki nyolc szemeszter után, egy csábítóbb pálya kedvéért, hátat fordított az orvosi karnak.

— Mondja csak — tűnődött fennhangon —, és a sorrendben bizonyos?

— Úgy érti a doktor úr, hogy biztosan a Hanák úr hangja váltotta ki az első ingert?

— Úgy, úgy.

— Erre mérget veszek. A sorrend egyébként ez volt: a Hanák úr hangja, főleg az a szó, hogy „Minősíthetetlen!”, majd ugyanez a szó a főbeszerző szájából, majd a vécéöblítő, majd a telefon, majd a házinéni csengője, majd a gépkocsik túráztatása.

— Hm, hm. S ha nagyon megerőlteti az emlékezetét... ne haragudjon, kissé alpári leszek, de hát a gondolatok mindig alpáriak, illetőleg az ember nem cizellált stílusú lírai költeményekben gondolkodik, szóval amikor a főnöke először szólította, azaz amikor ön először reagált a gyomorszájával a főnöke hívására, nem gondolt magában ilyesmiket, még egyszer bocsánat: le vagy szarva, szarok odamenni, fosok rád, vagy ilyesmit?

A költő a szomszédos szobában felkapta a fejét. Nem akarta elhinni, hogy ezek a szavak a főorvos ajkán születnek. Aztán mámorosan jegyezte őket.

Böller Géza ellenben csöppet sem ütődött meg a kérdésen, pontosabban a kérdés illetően megfogalmazásán. Hüvelyk- és mutatóujjával erősen nyomogatta az orra felső tövét, a két szeme sarkát; így tett mindig, ha percre levette a szemüvegét (amely most már napok óta hiányzott), vagy ha erősen összpontosított. Böller Géza erős összpontosítás után háttározottan mondta:

— Nem, a főnökömet mindig is tiszteltem, s ilyen szavakat, illetőleg fogalmakat vele kapcsolatban soha nem gondoltam.

Dr. Klemmben a szakkönyvíró most legyűrte a gyakorló orvos.

— Álljunk csak meg egy pillanatra a vécéöblítőnél.

— A számból vette ki! — villant Böller Géza vörösre dörzsölt szeme. — Jómagam is ennél a pontnál időztem legtöbbit. S mire jutottam? Talán kinevet, de egyszerű, laikus véleményem szerint kár, nagy kár, hogy nem a vécéöblítő volt az első hasmenést kiváltó inger. Persze, ezt csak a magam kicsinyes szemszögéből vélem így, hiszen az orvostudomány nyilván jobban kedveli a bonyolult összefüggéseket a legkézenfekvőbb magyarázatoknál.

— Fejtse csak ki, barátom. Miért kár, hogy nem a vécéöblítő volt az első, hogy úgy nevezem, induktor?

— Gyerekség — révedezett szelíden Böller Géza. — De ha már itt tartunk, hát igen, abban az esetben kézenfekvő lenne a magyarázat: sürgősen vécére kellett mennem, ám a vécé foglalt volt, amiótól a székelési ingerem még erősebbé vált, miközben odabent lehúzták a vizet, ami még inkább nyomatékosította a tudatot, hogy a vécé foglalt, illetőleg a vécé foglaltságát, az oda bejutás lehetetlenségét az öblítő jelképezte, s ez a jelkép azt a láncreakciót váltotta ki, hogy ha vécére akarnék is menni, nem lehetne, amiótól persze rögtön vécére kellett menni.

— Érdekes — mondta dr. Klemm.

— Igen. Mert amióta saját vécém van itt az orrom előtt, azóta nem-hogy hasmenési, de még székelési ingert sem tapasztalok.

— Csak nem azt akarja mondani hogy gyógyultnak érzi magát?

— Azt akarom mondani. Persze, nem minden feltétel nélkül. Az eszményi az lenne, ha az életben bárhol, bármilyen körlmények között lenne kizárólag saját rendelkezésemre álló végém. Gyakorlatilag ez persze kivihetetlen. Elvégre, már megbocsásson, azért nem vonszolhatok magam után egy életen át valamiféle kerekeken gördülő angol végét. De hiszen valójában nem is az állandó végé kellene.

— Hanem?

— A tudat. Az állandó tudat, hogy ha kellene, feltétlenül volna. Ilyen értelemben érzem magam gyogyultnak, doktor úr. Mi a doktor úr véleménye?

Abszurd színdarab lesz! — tökéltelte el elégedetten a poéta. A szerepek megcserélődnek, professzor hallgatja szájtátva az ápolitat... ápolit állít fel diagnózist... Attól a banalitástól persze óvakodni kell, hogy az ideggyógyászok maguk is hülyék, gondolta a poéta, s ezt a figyelmeztetést három fölkiáltójel kíséretében mindenestre lejegyezte magának.

Az osztályorvost olyannyira magával sodorta Böller Géza fejtegetése, hogy csaknem megfeledkezett eredeti céljáról, s most észbe kapva, kicsit bosszúsan szólalt meg.

— Azt gondolom, hogy a baj önmagától sohasem keletkezik. Más szóval, minden bajnak előidézője van. Következésképpen önmagától nem is szűnhet meg. A bajt gyógykezelnünk kell, és gyógykezelnünk fogjuk!

Böller Géza ellágyult.

— Ne tessék haragudni rám, doktor úr. Akármit mondtam is, a szívem mélyén engedelmes, szófogadó betege szeretnék lenni.

Dr. Klemm az órájára nézett. Csak ezt ne mondta volna, gondolta. Ezt az engedelmes, szófogadó beteget. Egy magasröptű elme, egy kiválóság ilyen hirtelen megalázkodásra képtelen. De jobb is, hogy ezt mondta. Világos, mint a vakablak: tökkelütött hülye, tudálékos talpnyaló ez — szögezte le dr. Klemm, és fájdalmasan konstataálta, hogy negyvenhét perce ment rá erre az ostoba alakoskodásra, erre a hülye szövegelésre, amiből végül is semmi haszna. Más ügyeletes orvosoknak persze tökmindegy, hogyan múlnak az ügyelet vánszorgó órái, fő, hogy elmúljának. De dr. Klemm nem az az orvos volt. Doktor Klemm egész napi hajtás és egész éjszakai ügyelet után sem tudott elaludni, amennyiben — hogy szóvirággal éljünk —, a huszonnégy óra lepergő homokjából nem szitált ki legalább néhány maradandó arany szemcsét. Még egy utolsó kísérletet tett.

— Úgy hallom egyébként, hogy nemcsak az ilyen egzakt dolgok érdeklík, mint az orvostudomány... Gondolatolvasással mióta foglalkozik?

— Gondolatolvasás!... — szerénykedett Böller Géza. — A doktor urat tévesen informálták. Arról van szó csupán... hogyan is magyarázam meg ezt? Nos, például egyes elméletek szerint a vízbe pottyant kő csobbanása nem is váltott ki hangot, amennyiben azt emberi fül nem érzékelte. Illetőleg, egy ember annyi életet él, ahány ismerőse tudatában aktívan elraktározódott... úgy értem, aktívan jelen van. Ilyen értelemben az ember a halála után is él másokban, sőt volt ismerőseiben, akik nem értesültek a haláláról, élő emberként él... Ez a fejtegetés vitt rá, hogy amennyiben a folytatásos regények alakjainak további sorsát magam elképzelem, ezek az alakok valóban élnek is, ilyesformán én teremtetem és egyszersmind hatékonyan beleszóltam emberek életébe... —

és Böller Géza még hosszan fejtegette volna kedvenc passziójának filozófiáját, ám dr. Klemm nyersen közbevágott.

— Kicsoda maga voltaképpen?

— Böller Géza számfejtő, doktor úr.

— És a szabad idejében?

— Mint már mondtam, hivatásos kórházlátogató, azután itt van még a rejtvényfejtés . . .

— Jó, a többit majd máskor.

Dr. Klemm leforrázva távozott Böller Géza szobájából. A folyosón vilant eszébe, hogy a pszichiáteri jelentés szerint ennek a fiúnak a nemiségével is baj van; erről az egész beszélgetés alatt teljesen megfélemedezett. — Dolgozik a méz! — mondta hangosan, mire a poéta felkapta a fejét, és kiszólt:

— Kérem?

Azt hitte, az osztályorvos megállapítása az ő lázas tevékenységére vonatkozik, dr. Klemm viszont kárpótló érzéssel pillantotta meg kedvelt poétáját, akiben nem kellett csalódnia, s akinek még nyitott kórtörténete vázlatosan már is ott lapult A Lombroso-elmélet a gyakorlat tűzpróbáin című kéziratköteg legvégén.

Dr. Klemm egyenesen felüdült. Ennek a poétának szobrot fognak még állítani, gondolta, utcát neveznek majd el róla, iskolákat, közintézményeket, a verseit megzenésítik, a kéziratos firkálmányait üveglap alá helyezve mutogatják majd. Az idej PEN-díjat is csak azért nem kapta meg, mert lerészegedve országra szóló botrányt rendezett, habár ő maga éppen fordítva magyarázza, már tudniillik, szerinte másodszori visszaesése afölötti elkeseredésében történt, hogy az utolsó percben mégis másnak adták a már beígért és kétségkívül régen megérdemelt díjat. Ez a körülmény, mármint hogy a botrányos lerészegedés meg a díj oda nem ítélése közül melyik volt az ok és melyik az okozat, eddigelé még mindig tisztázatlan, voltaképpen nem is fontos. A fontos az, hogy halála után ezek a kocsmái botrányai pikáns csemegékké avanszálódnak, szerencsésebb esetben kiállássá, véleménynyilvánítássá, tiltakozássá, magatartásformává, egy zseni „Quod licet Iovi, non licet bovi”-val magyarázható hőstetteivé magasztosulnak, és dr. Klemm a poéta (s kicsit önmagát is) nem a jelen mulandóságában, hanem az utókor maradandóságában szemlélte. Az ilyen nem is kell gyógyítani, a klasszikus gyógyítás az ilyenben csak kárt tesz, ez volt dr. Klemm véleménye, s ezt a maga módján a poéta is megfogalmazta bevonulása harmadnapján, amikor negyvenkét órai alvás után kissé kábultan, az alkoholszomj és -undor között hányódva, már nem nevezte az orvosokat főpincéreknek, s nem verte az asztalt, hogy Tarján Titusz csak egy van, hanem élete reménytelenségének tudatában így vallott: „Ebben a taposómalomban csak hajtás van, megállás nincsen. Külső hajtás van, és belső hajtás, és nincsenek kikapcsolódások, mert nincs a koponyán egy kapcsoló, megállni nem lehet, ha megállsz, átgázolnak rajtad, de megállnál még annak árán is, ha lehetne, csakhogy nem lehet, csakhogy egyetlen kikapcsolódás az önkívület, így hajszolod magad őrlődés és önkívületiség között, amíg ki nem nyiffansz, akkor befekszel ide néhány hétre, ez az oázisod, utána minden előlről, csakhogy egyre sűrűbben térsz vissza és egyre hosszabb időre . . . ennyi az egész.”

A poéta akkor valóban úgy érezte: tisztán látja múltját és jövőjét,

egész hátralevő életét, most azonban, e percben, múltjának egyetlen homályos pontja izgatta; nevezetesen az az ellenállhatatlan érzés tört rá, hogy ezt a színdarabtmát ezzel az elmeógyógyintézettel egyszer már végiggondolta, régen, amikor belülről még nem is látott elmeógyógyintézetet, s úgy tűnt, nem is ebben az életben, századokkal korábban történt ez, talán egy másik életében, töprengett; annyi bizonyos, most már százszázalékos, hogy ez az egész nem szűz ötletként pattant elő, most az agyában, csupán periódusonként ismétlődő elgondolásként, és sehogyan sem tudta eldönteni, mikor birkózott először ezzel a témával.

— Aha, aha, dolgoztatunk — lökte be az ajtót bizalmasan dr. Klemm.

A tetten ért poéta nem számított erre a soron kívüli vizitre. Azt sem tudta, hova kapjon: a cigarettavéggel púposra megtöltött, konzervdobozból előléptetett hamutartóját tüntesse-e el, vagy a legfrisebb irományait. Az előbbit, mivel a hálótermekben a dohányzás szigorúan tilos volt, nyilván amiért a több ágyasokban amúgy is elegen rontották a levegőt, s a tilalmat, eredeti céljáról megfeledkezve, automatikusan kiterjesztették az egyágyasokra is. E tekintetben viszont utóbb kompromisszumhoz folyamodtak, azaz a garzonokban elnézték a füstgomolyagokat (az embernek joga úgy ártani a saját egészségének, ahogyan jólesik), a füst ugyanis nem számított corpus delictinek, csupán az égő cigaretta vagy a használt hamutartó; magyarul a dohányzási tilalmat illetően a garzonosokkal szemben struccpolitikát folytattak, s a poéta jól tudta ezt, sőt, süvölvény korából ismert szakasztott ugyanilyet: akkor az édesapja hagyta rá a dohányzást, egyetlen kikötéssel: hogy a szeme láttára ne gyújtson rá. Most már nem emlékszik pontosan, de valami hasonlókat az élet egyéb területeiről is ismert, konkrétumok nem is juthattak eszébe, ahhoz túlságosan lekötötte a másik eltüntetni való: a paksaméta friss iromány. A poéta eddig valahány itt született munkáját megmutatta az osztályorvosnak. Dr. Klemm legutóbb akkor érte tetten, amikor pusztán időfecsérlésből az egyhangú heti étrend két-három erőszakosan visszatérő ételét permutálta, s az osztályorvos az irományt költeménynek nézve nem győzte eléggé dicsérni, mily kevés nyelvi eszközzel mily meggyőző alkotást lehet létrehozni; fejtegetése olyan elmélyült volt, hogy később már maga a poéta is hajlott arra: néhány betoldással versként fogja eladni ezt az étlapot. Ám a legfrisebb irományait, az E-osztályon játszódó színdarabot nem árulhatta el dr. Klemmnek. Ha elmondaná, hogy a helyszín, a szituáció, elképzelése szerint, pusztán ürügy ahhoz, hogy drámájában összehozzon s egy helyen tartson egy sereg legkülönbözőbb korú, alkatú, foglalkozású, beállítottságú és nemű embert, valójában egy minitársadalmat, adekvát keresztmetszetet, s hogy rázós mondanivalóját — amit majd később fog kigondolni — ezeknek a teljesen épeszű, de etikailag és tudományosan is elmeosztályi ápoltaknak, tehát beszámíthatatlannaknak a szájába adja. Grotzeszk torzképet óhajt festeni, s egy fehér ruhás orvosban egyesítené a felsőbb személyzet valamennyi tagjának valamennyi tulajdonságait, így dr. Klemm paradox módon ellenlábasaival is azonosulna, — hát ezt mégsem mondhatja el a minden tekintetben jószágos osztályorvosnak, aki egyrészt félreértené s joggal megsértődne, másrészt a maga egzakt koponyájával az E-osztályról szóló színdarabtól olyasféle népszerű ismeretterjesztő szerepet várna, amely csak újságcikkek vagy tévériportok szándéka lehet, színdarabé semmiképpen.

Közben a hamutartónak tisztelt pikszlit feldöntötte, s mialatt a kétrét görbített sárga füstszűrőket igyekezett papucsával kupacba terelni, az osztályorvos lecsapott a védtelen vázlatokra.

— Hm, hm — mondta sokértelműen, egyre buzgóbban elmélyedve a rajzos jegyzetekbe. — Ha történetesen bank lennénk, s nem tudnám, hogy ön az anyag fölött álló emelkedett lélek, azt kellene hinnem, egy körmönfont betörés előkészítésének az elméleti fázisánál vagyok jelen.

A poéta, mint általában, amikor megzavarják az ihletettségek perceiben, riadtan bámult hol a papírokra, hol az osztályorvosra, aki lankadatlan szorgalommal provokálta a beszélgetést.

— Aha, aha, színdarabot írunk! Nos, barátom, amíg a végére oda nem írja, hogy „Függöny”, addig innen ki nem engedem önt — próbált bókolni, közben tapintatosan a paksaméta aljára süllyesztette azt a lapot, amelyen nyomtatott betűkkel ez állt: *K e t r e c b e n* — rendhagyó színmű három elvonásban. Írta: *T a r j á n T i t u s z*. A poéta ugyanis addig képtelen volt megszülni egyetlen sort is, amíg készülő műve fölött ott nem látta a címet s a nevét. Mint Balzacra a rothadt alma, úgy hat Múzsámra a rothadt nevem — szokta mondogatni kesernyés hangulataiban, a vajúadások idején.

— Eredeti — erőltette magát dr. Klemm —, roppant eredeti. Bár ami azt illeti, ilyesmit mintha már láttam volna.

A poéta megütődött. Nem azon ütődött meg, hogy ha dr. Klemm már látott ilyesmit, akkor miért minősíti hangsúlyozottan eredetinek. Dr. Klemm számára egy mélylélektani értekezés nyolcadik gépelt példánya éppúgy „eredeti” volt, mint a kiterjedt rokonsági körben világra jövő csecsemők, s iménti mondatának ellentmondó mivoltára a költő érzékeny füle sem reagált.

— Mit mond? — nézett eszelősen az osztályorvosra.

És dr. Klemm megismételte.

— Roppant eredeti. Bár úgy rémlik, mintha szakasztott ugyanilyet láttam volna.

— Hogyan? Hát ön is?

— Ön is?

— Igen... — s a poéta lehajtotta a fejét. — Talán egy másik életemben. Úgy rémlik... Azaz rémlett... De ha a doktor úr is...

— Megálljunk csak! — Dr. Klemm hirtelen megérezte kijelentése le-sújtó voltát; javítani próbált: — Olyan lehet ez, mint a Kolumbusz to-jása. Amikor az ember először meglátja, rögtön felöltlik benne, hogy ő ezt már ezer éve ismeri.

— Szó sincs róla — mondta a poéta rekedten. — Ön jól tudja, hogy én jól tudom, hogy ön ezt most kíméletességből mondja. Nem, ne is tiltakozzon. Ha jót akar nekem, kérem, mondja el, mire emlékezteti önt ez a néhány vázlat.

— Hát... de nem, igazán... ha jól meggondolom...

— Doktor úr! Ha nem lesz hozzám őszinte, leiszom magam!

A zsaroló fenyegetésre dr. Klemm felkapta a fejét.

— Ön azt nem teszi meg. Ön jól tudja, hogy a vérében telítődött Te-tidis a legkisebb mennyiségű szesszel párosulva kíméletlen halált okoz.

— Igaza van. Nem fogom megtenni. Mert a doktor úr őszinte lesz hozzám.

— Nos hát... — Dr. Klemm most már kötelességének érezte a megal-

kuvás nélküli őszinteséget. — De igazán, csak mintha foszladozna bennem valami... Homályos képek szakadnak fel... Színpad, kétoldalt és a háttérben fülkék, bennük elmeápoltak...

— Piszkosszürke, darócöltözékben...

— Úgy van... Az előtérben... nem is, jobboldalt, de azért egészen elől... igen, most már emlékszem: a zuhanyozó.

— Zuhanyozó? ... — a poéta megfeszítve összpontosított. — Víz... zuhany... nem! Kád! Kád!!!

— Igen, kád... és benne... benne...

— És a kádban...

Az ajtónyílásból ekkor egy erőtlen, szinte túlvilági hang szüremlett be:

— Jean Paul Marat. Írta: Peter Weiss.

Dr. Klemm s a poéta egyidejűleg csaptak a homlokukra s kapták fejüket az ajtó felé.

Az ajtóban, vadonatúj, PS feliratú pizsamájában tökéletesen elvesző csenevész testével az új ápolt, a Piccolo állt.

A poéta szemében a káprázatos díszletek nagy robajjal összerogytak, s maguk alá temették őt. Végem van, gondolta, ebből már sohasem mászik ki.

Kora ifjúságától kishitű volt; olykor tüzzel-vassal harcolt egy-egy művéért, ám ha költeményeit az elismerés övezte, szégyenlősen pislogott, s a lelke mélyén csalónak érezte magát. Az mégse lehet, gondolta ilyenkor, hogy révületben, gyakran részegségben lekent firkálmányai olyan magaslatra helyezték őt, amelyen éreznie kellett magát. S ezt a magaslatot olyankor érzékelte leginkább, amikor kisiskolások között járt, akik arcán túlvilági boldogság sugárzott a keze érintésétől, a hangja hallásától; zsendülő kislányok elragadtatásukban gyakran meg akarták csókolni, s nem is sejtették, hogy nem szeméremből taszítja el őket, hanem hogy valamiképpen meg ne érezzék a leheletén a cefreszagot. Mindig is gyanította: csupán azért rekedt meg a versírásnál, mert önkényesen s akaratától függetlenül felbukkanó, élmondatos gondolatait képtelen volt végiggondolni. S most, amikor végre abba az ábrándba ringatta magát, hogy egy alapos bütykölést, sulykolást kívánó hosszú lélegzetű munkával fog bizonyítani elsősorban önmaga előtt, most végképp kiütötte a lába alól a talajt a felismerés, hogy ennek az elmeegógyintézeti darabnak az ötlete sem az ő agyában pattant ki, csupán egy régi színházi élménye mászott elő onnan, az emlékeket hanyagul tároló agyredők valamelyikéből; hiszen még alapgondolata sem volt hozzá, csak kulisszái voltak, azok is máséi.

A galambősz októbertának a szomszédos szobában eluttogott titkait akarva-akaratlan kihallgatta. Most elkérhetné az öregtől a szeszámotáró epruvettát és dossziét, gondolta, a következő percben meg: csak azt nem! Magyarázkodni kellene, hogyan jutott a titok birtokába, hiszen ha nem akarná a bátyuska haragját galádul az együgyű hasmenésesre zúdítani, meg kellene vallania, hogy hallgatódzott, sőt a titok fejében valamilyen saját titkába kéne beavatni az öreget, s végső soron — és ez a perdöntő — a laboratóriumba menesztett küldöncöt játszva csak munkaidőben lehetne kiszökni, s most este van, a laboratórium zárva, a közeli Aranyhalacszkában viszont most kezdődik az élet: poharak csilingelnek; csiklandós női nevetések; a zenekar hangol; az énekesnő a dekoláltját igaz-

gatja... Ki innen, bármiáron is, de ki fog törni, és nem másoktól lopott trükkökkel, hanem saját, eredeti ötlettel!

Nadrágot, inget rántott, annak tetejébe intézeti pizsamát, lábára cipőt, s elképzelte, hogy ivás közben meg fog vacsorázni. Mindig is az volt az átka, hogy ha ivott, nem bírt enni, és persze gyorsan kinyiffant. Az evésről az epigon jegyzetelés miatt ellazsált vacsora jutott eszébe, arról a konyhalány, a konyalányról a gumikerekeken gördülő kiskocsi, amelylyel az étellel telt alumínium kannákat gördítik a központi konyhából a klinikára, s ekkor már készen állott a terve: megkörnyékezi a konyhalányt, aki most nyilván mosogat, bolondériát erőltet magára, a Múzsájának fogja nevezni, ahogyan szokta, csókot kér tőle, a homlokára, s miközben a lány gumikesztyűs kezét testétől távol tartva lábujjhegyen homlokon csókolja őt, a köténye zsebéből kiemeli a hátsó, szolgálati ajtó kulcsát...

Táguló orrcimpákkal gördítette a gumikerekű kiskocsit a galagonya- és rózsabokrokkal szegett műúton, majd az intézet mögötti kanyarulatban beosont vele a bozótba, sebtében lerángatta pizsamáját, s immár civilben és szabadon nekivágott a messziről is idevilágló Aranyhalacskának.

Arnyékos boxba húzódott, és dupla vodkát rendelt. Amikor a pohárral megérintette ajkát, eddig soha nem tapasztalt borzongás fogta el. Lehetséges volna, hogy az osztályorvos igazat beszélt? Ez az egy deci tömény kivégezné őt? Lehunyta a szemét, és homloküregének falán, akár egy vetítővászon, nyüzsögve felsorakoztak Shakespeare mérget nyelő drámahősei; egy kortyintásra lehúzni az italt, messze elhajítani a serleget, elkiáltani a halhatatlan mondatot, és lefordulni a székről!... De nem, ő nem akart öngyilkos lenni; nyelvét beledugta az üveges fényű lébe, orrával beszippantotta az ital páráját. Várt egy kicsit, majd leeresztett egy egész nyeletet. Annyit érzett mindössze, hogy nem a földön van már; háborgó tengeren, nem is, inkább repülőgépen, húszezer méter magasan, csaknem súlytalanul. Azelőtt másfél liter vodkát lehajtott egy este, utána nekiült dolgozni, mi változott azóta? Ötven napja nem iszik, s többé-kevésbé rendszeresen szedi a Tetidist. Tetidis... s ha nem más, mint közönséges szódabikarbóna? Ottó, az ápoló nem rejti véka alá, hogy az álmatlanokba olykor két köbcenti desztillált vizet fecskendez, attól úgy elalusznek, mint a tej. Hátha ez a Tetidis is csak ilyen pszichológiai ámitás? Gyorsan leküldött még egy kortyot, majd utána az egészet.

Várt.

A teremben iszonyatosan fülledt volt a levegő. A forróság egyre jobban előntötte. Homlokán vajúdva törtek elő az izzadságcseppek. Látása kissé elhomályosult, tagjaiban gyenge bizsergést érzett. Ez volt minden. Sürgősen újabb duplát rendelt, s egyből felhajtotta. Ezt nem kellett volna, nem ilyen hirtelen, gondolta tüstént. A lélegzete akadozni kezdett, ajkai megduzzadtak, fuldokolva kapkodott levegő után. Karját emelte: vizet akart kérni, jéggel, ám csuklóiban millió tűszúrást érzett, s a karja lehanyatlott, nyomban utána a feje is. Felsőtestén mintha lángba borult volna az ing, s a kivágásban mellkasa borzongó szörzete alatt kékesfekete, hatalmasodó foltokat pillantott meg. Minden erejét összeszedve elordította magát: — Mentőket! Tetidis! Mondják, hogy Tetidis! — és végigvágódott a kövezeten. De nem ájult el, hirtelen mosolyogni kezdett: tarkóját, hátát, fenekét kellemesen hűtötte a kőpadló. Felnyitotta a sze-

mét, és szikrázó vörös karikák közepén látta a föléje hajló pincér arcát. Az arc furcsamód összezsugorodott, a szemek ugyanakkor óriásira nőttek, majd távolodni kezdtek, már iszonyatos messzeségből, ám tisztán kivethető kétségbeesett kifejezéssel meredtek reá. Száját kitátotta, kiáltani akart, azt akarta kiáltani: A kislányom fényképét... a szobámban... az éjjeliszekrényen... De bármennyire erőlködött, csak halvány nyöszörgés tördezett elő cserepes ajkai közül. Úgy érezte, hogy testét gipszbe merevítették, iszonyatos erőfeszítéssel felemelte a fejét, s akkor látta, hogy kezei imára vannak kulcsolva a mellén: a kezek óriásira nőttek, már nem hús-vérből, hanem márványból voltak, sárgás márványból kékesfekete erezzel, s ahogy végigpillantott kifeszített testén, egyszerre lebegni kezdett, körötte eltűntek a tárgyak, s valami vattás, visszhangos mélységben, lábbal előre, súlytalanul s iszonyatos sebességgel zuhant. A távolban viháncoló sárga karikákban egy emberfej száguldott egyazon sebességgel, s az arc pillanatonként változott: közelállók, húsz éve elfeledett régi társak, teljesen ismeretlen arcok váltogatták egymást az arcvonások folyamatos metamorfózisában; legvégül saját magát látta az izzó glóriában.

A rendelőben, ahol kiterítették, húsz-egynéhány ápolat nyújtogatta a nyakát tisztas távolból, ágya fölött egész orvosi konzílium dugta össze a fejét, az ügyeletes ápoló rendületlenül tárcsázott a sebészetre oxigénpalackért, egy nővér hihetetlen sebességgel döfködte karja hajlatába a koffein- és kámforinjekciókat, a főnővér pedig egyre fakóbb hangon dik-tálta:

— Vérnyomás tizenhat, pulzus kétszáznyolcvan... vérnyomás tizenkettő, pulzus háromszáznyolc... vérnyomás hat, pulzus háromszáznegyvenkettő... vérnyomás kettő... vérnyomás zéró... zéró... zéró...

A fehérköpenyesek sápadtan összenéztek.

A háttérben az ápolat dermedten lesütötték a szemüket.

A nővér a hetedik koffeint és a kilencedik kámfort spriccelte a poéta elfeketedett vénájába.

A poéta testéről szemlátomást elszivárogtak a kéklő foltok, a bőre pergamenszerűvé vált, a véredények feketén kiültek a felszínre. A poéta halott volt.

— Utat! — ordított az ügyeletes ápoló, s berohant az oxigénpalackkal.

Az összecsődült ápolat dermedten eloldalogtak.

— Három perc negyvenöt, vérnyomás zéró... négy perc tizenöt, vérnyomás zéró... — kattogta gépiesen a főnővér.

A nővér csüggedten letette a tüt.

— Hat perc — zakatolta a főnővér, s ekkor a konzílium torkából mintegy vezényszóra harsant fel a rivalgás:

— Heuréka!

A légtömlő megmoccant. Gyengén, alig észrevehetően. Majd még egyszer, és még egyszer. S a főnővér azt rikoltotta:

— Vérkeringés megindult! Vérnyomás kettő...

Hat fehérköpenyes jobb karja egyszerre mozdult, hat homlokuk egyszerre maszatolódtak szét a verejtékcsöppek.

A poétát hatperces klinikai halálából feltámasztották.

Dr. Klemm osztályorvos bódultan süppedt foteljébe. Asztalfiókjából kristályüveget, kristály poharat vett ki, gyors egymásutánban kétszer fel-

hörpintette a szilvóriummal töltött poharat. Elrakta az italkészletet, lecsavarta töltőtolla kupakját, és berendelte a főnővért.

— Első számú rendelkezésem — kiáltotta szentori hangon —, holnap reggel az E-osztály számára beszerezni oxigénpalackot. Kettes számú rendelkezésem: a 158-as páciens reggel hétig egy percre sem hagyni felügyelet nélkül. Végeztem!

S hogy rendelkezéseinek nyomatékot adjon, tüstént be is jegyezte azokat az osztálykönyvbe.

— Mi van? — nézett rá dr. Klemm oly fáradtan, hogy ezt a két rövid szót is nehezebbre esett kiejteni. Főleg, miután már azt hitte: az utóbbi harminchat órára emberfeletti módon minden feladatát tökéletesen elvégezte.

— A 159-es, Docens úr . . .

— Mi van vele?

— Megint rájött. Tör, zúz, vagdalózik . . . És fel van oldva.

Dr. Klemm már érezte, hogy éles elméjű helyzetfelmérésre nincs többé ereje.

— Lekötni . . . mindenesetre — mondta.

Amikor kilépett az üdítő éjszakába, furcsamód nem a feltámasztott poéta, hanem Böller Géza motoszkált a fejében. Helyesen jártam el, mégis, gondolta. Lekötni, mindenesetre. Ha másért nem, hát mert megérdemli a fickó . . .

És igyekezett Böller Gézát sürgősen kiverni a fejéből. E pillanatban szegyeteljesnek érezte, hogy hagyta magát ettől a gügyétől igazoltatni s majd egy órán át hallgatta dilettáns fecsegéseit.

A tejes igazság kedvéért meg kell mondani, hogy Böller Gézának esze ágában sem volt törni, zúzni, dühöngeni. Az történt, hogy a hatágyas szobafőnöke, az irigy építőipari segédmunkás véletlenül bepillantott Böller Géza szobájába, döbbenetben látta, hogy a „gémfosón” nincs rajta az inge, a padlón pedig összezúzott edények, szétdobált evőeszközök, elmaszatolt ételmaradék hever. A leletet tüstént jelentette Madámnak, aki egy pillantással végigmérte Böller Gézát és szobáját, s igazat adva a feljelentőnek, törésről, zúzásról, dühöngésről riportírozott.

Öt perc múlva, a zubbonyt lobogtatva így nyitott be Böller Gézához:

— Kérem a kezét!

S Böller Géza széles jókedvvel segédkezett az öltöztetésnél, mondván:

— Asszonyom, öné a kezem és a fele szabadságom.

Hangjában nem volt cinizmus. Hódolat volt a hangjában, a tekintetében, hódolat az orvostudomány felkent papnői iránt, aki a szeme láttára számolt ki életből halálba egy embert, majd hihetetlen módon vissza is számolta az életbe.

(Folytatjuk)